

Inleiding 11

OUDHEID

- Griekse Lyriek: Mimnermus, Sappho, Solon - *Fragmenten* 39
Democritus - *Fragmenten* 44
Plato - *De ideale staat* 46
Aristoteles - *Retorica: Karakter en leeftijd* 52
Cicero - *Over ouderdom* 58
Lucius Annaeus Seneca - *Brieven aan Lucilius* 79
Ovidius - *Metamorphosen: Philemon en Baucis* 88
Plutarchus - *Laconieke zeden en gezegden* 92
Ptolemaeus - *Tetrabiblos iv: Over de verdeling van de tijd & Over de aard van de dood* 94
Marcus Aurelius - *Persoonlijke notities* 100

MIDDELEEUWEN EN RENAISSANCE

- Aurelius Augustinus - *Over de ware godsdienst, stadia van spirituele groei* 111
Isidorus van Sevilla - *Etymologieën: Over de leeftijden van de mens* 114
Dante Alighieri - *Het gastmaal* 121
Francesco Petrarca - *Brief aan Boccaccio* 132
Marsilio Ficino - *Een lang leven* 145
Desiderius Erasmus - *Een goddelijk festijn* 154
Michel de Montaigne - *Essays: Er is een tijd voor alles & Over de ervaring* 160

MODERNE TIJD

- Francis Bacon - *Essays: Over gezond leven & Over jeugd en ouderdom* 175
René Descartes - *Over de methode: Discours vi* 180
Baltasar Gracian - *Handorakel* 183
François de La Rochefoucauld - *Maximen* 189
Louis de Jaucourt - *Encyclopedie: Leeftijd, Grijsaard & Ouderdom* 193
Voltaire - *Sophronimus en Adelos* 200
Immanuel Kant - *Kritiek van het oordeelsvermogen: Analytica van het verhevene - De strijd der Faculteiten* 206
Jean-Jacques Rousseau - *Derde wandeling: ik word oud en leer nog steeds* 211
Johann Wolfgang von Goethe - *Over de kunst van het ouder worden & Gesprekken met Goethe* 219
Georg Wilhelm Friedrich Hegel - *Colleges over de filosofie van de geschiedenis* 226
Soren Kierkegaard - *Of/of: Het evenwicht tussen het esthetische en het ethische in de uitwerking van de persoonlijkheid* 229
Arthur Schopenhauer - *Aforismen over levenswijsheid: Het onderscheid tussen de levensfasen* 239
Jacob Grimm - *Redevoering over de ouderdom* 252

Friedrich Nietzsche - *Menselijk, al te menselijk & Morgenrood
& De vrolijke wetenschap* 264

TWINTIGSTE EEUW

Martin Heidegger - *Het mogelijke heel-zijn van het erzijn en het
zijn-ten-dode* 275

Carl Gustav Jung - *Keerpunt van het leven* 283

Max Horkheimer - *Dialectiek van de Verlichting: Getekend* 294

Hermann Hesse - *De kunst van het ouder worden: Over ouder-
dom* 296

Bertrand Russell - *Hoe je oud moet worden* 300

Ernst Bloch - *Het principe hoop: Wat er op hoge leeftijd te wensen
overblijft* 304

Romano Guardini - *Tijdperken des levens: De wijze mens* 312

Theodor Adorno - *Metafysica en kritiek: College over de
doodsmetafysica* 317

Jean Améry - *De ouderdom* 325

Simone de Beauvoir - *De ouderdom: Conclusie* 334

Bernard Williams - *De zaak Makropoulos: Overpeinzingen over
de saaiheid van onsterfelijkheid* 341

Abraham Joshua Heschel - *Ik vroeg om verwondering* 349

Hans-Georg Gadamer - *Over lege en vervulde tijd* 353

Robert Nozick - *Sterven* 359

HEDENDAAGSE AUTEURS

Sandra Lee Bartky - *Ongeplande overbodigheid: Enkele
bespiegelingen over ouder worden* 371

Margaret Urban Walker - *Uit het gelid: Alternatieven voor het
leven als carrière* 384

Jean-Luc Nancy - *De indringer* 398

Frank Schirrmacher - *Gevecht om het hoofd* 408

Jan Baars - *Ouder worden. Leven in verschillende tijden* 414

Frits de Lange - *De laatste generatie. Babyboomers en de
horizontale samenleving* 439

Peter Caws en Julia Glahn - *De irrelevantie van de chronologische
leeftijd* 458

Nawoord 468

Bibliografische gegevens 470